

Fby 720

Nr. 4d

6 III 1937

Sezon 1936/37

Składaj
Twoje Oszczędności

w
K. K. O.
powiatu bydgoskiego
Bydgoszcz
Gdańska 10

Telef. 14-32

.....
PUPILARNA PEWNOŚĆ

Władysław Stoma
Dyrektor Teatru Miejskiego

Wykwintne
obuwie

Leo

Cukiernia i Kawiarnia

„ROOKA”

Bydgoszcz, ul. Gdańska 67 - tel. 3511

poleca:

swoją wyśmienitą kawę i ciastka własnego wyrobu
oraz śniadania wiedeńskie — dostarcza pieczywo w dom.

Historia teatralnego afisza.

Przeciętny bywalec teatralny nie może wyobrazić sobie przedstawienia bez afisza, czyli programu. Po wyjściu z teatru, rzuca się go obojętnie, jako rzecz niepotrzebną, nie zastanawiając się zupełnie, że przecież ten kawałek zadrukowanego papieru, ma za sobą długą i urozmaiconą przeszłość, że był obiektem dość licznych ewolucji zanim stał się tym, czym jest.

W roku bieżącym mija 507 lat od daty narodzin afisza, może nawet i więcej, lecz najwcześniejszy afisz, jaki się zachował, nosi datę r. 1429 i rok ten z konieczności musimy uważać za pierwszy w historii programu teatralnego.

W stosunku więc do rozmaitych drobiazgów codziennego użytku, afisz jest jednym z najstarszych.

Znacznie starszym od znaczków pocztowych, używania tytoniu, zapalek, zegarków kieszonek i t. d. Po raz pierwszy zjawił się w Londynie, gdzie też jest do dnia dzisiejszego przechowywany, w muzeum teatralnym. Afisz z r. 1429 jest pięknym pergaminem, ręcznie wykaligrafowanym, a ozdobionym artystycznymi winiętami i inicjałami.

Początkowo afisze były swego rodzaju unikatami i tym tłumaczyć należy fakt, że pozostało ich stosunkowo tak bardzo niewiele. Sporządzano je bowiem tylko w jednym egzemplarzu, zwykle na pergaminie i afisz taki, wraz z teatrem wędrował z miasta do miasta. Skoro trupa przyjeżdżała do jakiegoś miasta, afisz wywieszano w najruchliwszym punkcie, aby każdemu mógł wpaść w oko, a po skończonych występach zdejmowano go i wieziono dalej.

Naturalnie tekst tych afiszów, w niczym nie przypominał tekstu dzisiejszych. Afisz był raczej formą zaproszenia na przedstawienie, a nie zawiadomieniem, o nim, jak obecnie. O ile był to teatr prywatny jakiegoś możnego lub panującego, w jego imieniu zapraszano na przedstawienie, jeśli był teatrem wędrownym, zapraszał dyrektor trupy. Nikomu też wówczas nie przyszło na

myśl, aby wymienić nazwiska występujących w sztuce. Zwyczaj ten wprowadzono dopiero w r. 1770, a więc w trzysta kilkadziesiąt lat później.

Również i pod względem stylistycznym były ogromne różnice. Afisz ówczesny utrzymany był w tonie przesadnym, patetycznym, niejednokrotnie uniżonym. Jednym słowem, przypominał nieco obecne afisze cyrkowe lub kinowe, w bardzo podrzędnych, prowincjonalnych miasteczkach.

Z chwilą, gdy afisze zaczęto drukować na papierze, sporządzano je w większych ilościach, tym bardziej, że miały one przez pewien okres podwójne znaczenie. Służyły nie tylko jako zawiadomienie o widowisku, ale były zarazem biletem wstępu na salę. Kto bowiem nabywał afisz, naturalnie za odpowiednią cenę, nabywał prawo wejścia.

Stosunkowo dość wcześnie, z afiszem teatralnym związała się reklama handlowa. Widząc rozpowszechnianie się afiszy, kupcy zaczęli wykorzystywać je dla celów ogłoszeniowych. W muzeum teatralnym w Londynie, w niezłym stanie, znajduje się kilka afiszów z XVIII w., zrobionych z ciasta i czekolady. Koncesję na tego rodzaju „słodkie programy teatralne“ uzyskał pewien przedsiębiorczy Amerykanin. Wyrabiał je z cienkiego słodkiego ciasta, na którym z czekolady pięknie wykonane literki, objaśniały tytuł sztuki i nazwiska grających. Był to pomysł bardzo dowcipny, afisz taki z powodzeniem mógł zastępować obecne bombonierki. Piękna pani, siedząca w łoży, rozczulając się sztuką, na pocieszenie chrupała afisz, lub delectowała się jego literkami.

Afisz teatralny w Polsce ma też ciekawą i urozmaiconą historię.

Po raz pierwszy ukazał się przed 172 laty, a więc w r. 1765. Było to 19 listopada, kiedy oficjalnie otwarto dla publiczności teatr królewski, jako teatr płatny i gdy na mieście rozlepiono afisze, będące prototypem dzisiejszych. Tekst tego afisza, zapowiadającego komedię Bielawskiego, był następujący:

Pierwszorzędna

KAWIARNIA - RESTAURACJA - COCTAIL BAR

POD ORŁEM

Codziennie dancing od godziny 9 wieczorem.
Rewia artystyczna.

PALAIS DE DANSE ulica Marcinkowskiego 4.

Występy pierwszorzędnych sił artystycznych.

Aktorowie J. M. M-ci
 Komedyów Polskich
 będą Reprezentowali 19 listopada
 N A T R E T Ó W.
 Komedia w trzech aktach
 z dwiema balletami.
 Początek będzie o 6 godzinie
 i będzie się płacić.

1 Billet do Cirkułu	tynf 9
1 Billet do pierwszego piętra	9
1 Billet do łoży w Parterze w Cirkulu N-ry 11	9
1 Billet do drugiego piętra	4
1 Billet do łoży w Parterze	6
1 Billet do Parteru szostaków	7
1 Billet do trzeciego piętra szostaków	5

Billety od południa będą przedawane w operalnyi.

Od przedstawienia „Natrętów“ w Teatrze Królewskim, afisz coraz częściej ukazuje się na murach Warszawy. Staje się już nieodzowny, bez niego nie można sobie wyobrazić przedstawienia.

W kilka lat po upadku powstania styczniowego, gdy nie-szczęśliwe Królestwo gnębi fala coraz większych represji ze strony rządu rosyjskiego, przychodzi i kolej na afisze teatralne.

Z rozporządzenia władz muszą one być drukowane w dwóch językach: polskim i rosyjskim. Pierwszy tego rodzaju afisz ukazał się dnia 22 marca 1867 r., ostatni zaś 4 sierpnia 1915 roku. Z okresu okupacji rosyjskiej i gwałtownego prześladowania polskości, której jednym z najgorliwszych rzeczników był zawsze teatr, należy przypomnieć dwa afisze z r. 1872 i 1873.

Dnia 1 marca 1872 r. w teatrze Wielkim, na benefis Heleny Modrzejewskiej, wystawiono po raz pierwszy tragedię Słowackiego „Maria Stuart“. Jednakże ówczesna cenzura nie pozwoliła na uwidocznienie nazwiska autora. Na afiszu widniały jedynie litery J. S.

To samo mniej więcej powtórzyło się w rok po tym, tylko jeszcze z większymi zmianami.

26 kwietnia 1873 r. również w teatrze Wielkim obchodził benefis Jan Królikowski, wybierając „Mazepę“ Słowackiego na dzień swego aktorskiego święta. Na afiszu, jako autor, figurował p. J. S. przy tym cenzura osobę króla zmieniła na księcia. Słowo „król“ w pojęciu bowiem moskiewskich czynowników mogło budzić nie-błagonadiożne myśli.

Jest jeszcze jeden bardzo ciekawy afisz z teatru Narodowego z datą 29 listopada 1830 r. z tego przedstawienia, które zostało zerwane przez wybuch powstania. Dnia tego, a raczej wieczoru, grano „Bankructwo partacza“, krotoczwilę ze śpiewami, komedię z francuskiego „Król migdałowy“ oraz operę Scribe'a i Malesville'a „Drugi rok, czyli i któż winny“. Na afiszu tym widnieje bardzo charakterystyczna notatka ówczesnego aktora i bibliotekarza Józefa Świergockiego, dotycząca „Króla migdałowego“.

„Miał być grany, ale dla słabości nagłej Niwińskiego, miano grać „Co głowa to rozum“, ale nie grano, bo o 8 wieczór rozpoczęła się rewolucja“.

Takie są mniej więcej ważniejsze daty z dziejów afisza polskiego, dziś uważanego za pospolity druk, nie mający żadnego znaczenia.

Lecz obok swego codziennego, informacyjnego znaczenia, afisz odgrywa ogromnie ważną rolę przy wszelkiego rodzaju studiach i badaniach historii teatru. Polska literatura teatrologiczna jest na ogół dość szczupła, afisz oddaje więc nieocenione usługi, będąc niejednokrotnie wyłącznym i autentycznym źródłem informacji, udzielającym rzeczowych danych z historii teatru, piśmienictwa i aktorstwa polskiego.

Jan Sokolicz Wroczyński, („Scena Polska“).

Mary Gabrielli

Orient Kenna Shampoo

farbuje włos przez zwykłe mycie.

12 kolorów

Wszędzie do nabycia, napewno w drogerii

„Monopol“ Fr. Bogacz
Bydgoszcz, ul. Dworcowa 14

FUTRA

WIELKI WYBÓR!

Feliks Jaworski

PIERWSZORZĘDNE SPECJALNE PRZEDSIĘBIORSTWO FUTRZANE

TELEFON 13-41 **BYDGOSZCZ** DWORCOWA 35

Każdy smakosz dobrze wie

że największy wybór zawsze świeżych delikatesów
znajdzie w najstarszej i najpoważniejszej firmie

St. Zimoch

Bydgoszcz — Niedźwiedzia 7 — Telefon 16-48

Obsługa fachowa — wykonuje natychmiast zlecenia telefoniczne.

*Na dobrą kawę i wysmienite ciastka
lub najlepszej jakości potrawy i napoje
tylko do*

Najmodniejszej
KAWIARNI

wzgl.

Pierwszorządnej
RESTAURACJI

SZMELTERA

Gdańska 30 Tel. 28-32 Krasieńskiego 1

BILANS ARTYSTYCZNY

od dnia 28. VIII. 1936 do 17. II. 1937 r.

DRAMAT.

Nr. b.	Autor	Tytuł sztuki	Dzień premiery	U w a g i
1.	Ruszkowski . . .	Mąż z grzeczności . .	29. 8. 36	grany i dla młodz.
2.	Al. Hr. Fredro . .	Wielki człowiek do małych interesów	5. 9. 36	grany i dla młodz.
3.	Fodor	Matura	12. 9. 36	
4.	Konczyński . . .	Zburzenie Jerozolimy . .	26. 9. 36	
5.	Grzymała-Siedlecki	Czwarty do brydża . . .	24. 10. 36	
6.	Buss-Fekete . . .	Trafika Pani Generałowej	7. 10. 36	
7.	Słowacki	Fantazy	28. 11. 36	grany i dla młodz.
8.	Bałucki	Dom otwarty	19. 12. 36	grany i dla młodz.
9.	Foland	Bessie	9. 1. 37	
10.	Kiedrzyński . . .	Serce na wolności . . .	30. 1. 37	

PRZEDSTAWIENIA DLA MŁODZIEŻY.

Nr. b.	Autor	Tytuł sztuki	Dzień premiery	U w a g i
1.	Konczyński	Królewna Lilijka	4. 12. 36	
2.	Popławski	Hajducek	17. 2. 37	

DZIAŁ MUZYCZNY.

Nr. b.	Autor	Tytuł operetki	Dzień premiery	U w a g i
1.	Lehar	Carewicz	10. 10. 36	
2.	Kalman	Diabelski jeździec	31. 10. 36	
3.	Gilbert	Katia tancerka	21. 11. 36	
4.	Nedbal	Polska krew	12. 12. 36	
5.	— — —	Na bydgoskiej fali (rewia)	31. 12. 36	
6.	Brodzky	Zakochana Królowa	16. 1. 37	
7.	Raymond	Jego wielka miłość	13. 2. 37	

Najmodniejszy Salon Kapeluszy Damskich

„Au Chic Parisien”

właśc.: Helena Krollówna

Bydgoszcz, ulica Dworcowa nr. 18,

poleca swój magazyn bogato zaopatrzonej w najnowsze modele

(Przyjmuję asygnaty Spółdzielni „Kredyt”)

NOWE ZACISZE

RENOMOWANA JADŁODAJNIA

przy ul. Śniadeckich 3 (róg Gdańskiej), Tel. 23-49

Na świeżych i zdrowych produktach oparta kuchnia, zapewnia Szanownej Klienteli zdrowie i prawdziwe zadowolenie. Naprawdę smaczne i tanie potrawy jarskie i mięsne.

Obiady z 3-ech pełnych lub 4-ech półporcjowych dań **1 zł**,
z 2-ech dań **90 gr**, w abonamencie **90 i 80 gr**.

Małe obiady z 3-ech dań **60 gr**. **Kolacje 60, 80 i 100 gr**.

Duże urozmaicenie jadłospisu. **Kawa, Herbata**. Bez dopłaty za usługę.
Bilard automatyczny. Gry towarzyskie. Wybór pism.

Najbardziej

elegancki magazyn naszego miasta

Stanisław Grzegorzewski

Mostowa 9, tel. 13-72

poleca po najniższych cenach
 płaszcze, sukienki, bluzeczki
 oraz znane ze swej dobroci obuwie

Wszelkie dostawy do biur, urzędów i szkół
uskuteczniają, specjalnie w tym kierunku asortowane

Składy papieru i księgarnie Stanisława Jankowskiego

BYDGOSZCZ

Filia
Wielniany Rynek 6.

Centrala
Gdańska 51, tel. 33-67.

Filia
Długa 76.

Specjalność: **księgi handlowe.**

Do za tym ogromny wybór w galanterii piśmiennej, przyborach
kreślarskich, artykuł. introlg., przyborach dekoracyjnych i innych.

F. KRESKI

BYDGOSZCZ, ulica Gdańska nr. 9

poleca

Szkło, porcelanę, żyrandole

Sprzęty domowe i kuchenne

Marian Domoślawski
reżyser operetki

Restauracja i

Hotel Gelhorn

przy Dworcu

Tu stołuje się i mieszka
WP. dobrze i tanio!

Proszę się przekonać!

Barbara Kalmirska

Ostatnie modele radioodblorników „TELEFUNKEN“
na dogodnych warunkach spłaty poleca

ZAKŁAD ELEKTRO-TECHNICZNY

W. TYBORSKI

właściciele: Wacław Tyborski i Józef Weyna

wykonuje *solidnie i tanio instalacje światła, siły i radia*

Sprzedają: *żyrandoli, grzejników, aparatów radiowych*

i wszelkich przyborów elektro-technicznych
po cenach konkurencyjnych.

BYDGOSZCZ, ulica Śniadeckich 25 – tel. 35-15.

Dbaj o piękność,
a będziesz
zawsze miała
powodzenie.

Obowiązek każdej
kulturalnej Pani

dbać o ładny wygląd.

„Fachowe Siły“
w Instytucie Piękności „Halina“

BYDGOSZCZ, Marsz. Focha 14

Telefon 38-53

*udzielają bezpłatnych porad jak
osiągnąć i zachować piękność.*

(NIE FARBA)

przyswaca SIWYM WŁOSOM
PIERWOTNY KOLOR

MAG Nr. 1

usuwa łupież
i zapobiega
wypadaniu włosów.

Żądać wszędzie!

Polska Żegluga Rzeczna

„VISTULA”

Sp. z ogr. odp.

Oddział w Bydgoszczy

Ul. Grodzka 21.

Tel. 30-30 i 11-96

Korzystajcie z przewozu towarów drogą wodną!

Jest to najtańszy i najdogodniejszy transport!

**Regularne codzienne linie pospieszne i holownicze na całej
długości Wisły i zatoce Gdańskiej.**

===== Największy własny tabor żeglugowy. =====

Oddziały i Agentury:

Tarnobrzeg, Sandomierz, Puławy, Warszawa,
Wyszogród, Płock, Włocławek, Łódź, Toruń,
Bydgoszcz, Grudziądz, Tczew, Gdańsk, Gdynia.

Cukiernia Kawiarnia „Ziemiańska“

dawn. Kucharski, Długa 29, tel. 3211.

Poleca:

Dobrą kawę i wyborne ciastka. Przyjmuje zamówienia
w zakresie cukierniczym po cenach przystępnych.

Stanisław Jwański

PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT TECHNICZNYCH

Inż. A. GADZIŃSKI i SKA

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

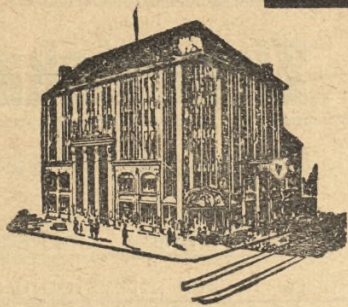
Telefon 3393 BYDGOSZCZ Dworcowa 42

Wykonuje: instalacje

ogrzewañ centralnych, wodociągów, kanalizacji, gazu etc.

Posiada na składzie: materiały instalacyjne jak wanny, piece kąpielowe, fajanse sanitarne, armaturę miedzianą i niklowaną, rury i łączniki do rur i inne materiały instalacyjne.

Techniczne wypracowania projektów i kosztorysów. — Zaprzysiężony rzeczoznawca sądowy.

Jedwabie — Wełna — Konfekcja damska
Strój-Konfekcja męska

GALANTERIA - OBUWIE

Be De Te
BYDGOSKI DOM TOWAROWY

Gdańska 15 BYDGOSZCZ Tel. 3354 i 3017

WALTER W. GOETZE

ADRIENNE

Operetka w 3-ech aktach Oskara Felixa. Wersja polska Jerzego Waldena.

O S O B Y:

August Mocny Roman Jaglarz
Maurycy Saski, jego syn Witold Rychter
Anna, księżna Kurlandii Barbara Halmirska
Adrienne Lecouvreur, artystka Mary Gabrielli
Fleury, baletmistrz Marian Domostłowski
Hr. Kaiserling Stanisław Iwański

Hr. Brühl, zausznik Augusta Zdzisław Nowakowski
Larsdorf } dworzanie kurlandscy Stefan Lochman
Bestużew } Jan Leśniowski
Baron von Koebel, adiutant Maurycego Edward Ziemski
Iwan Popowicz, służący Ks. Maurycego Zbigniew Koczanowicz
Oficerowie, dworzanie, damy dworu, tancerki, lokaje, paziowie.

Rzecz dzieje się w I i II akcie na dworze Anny w Mitawie, akt III na dworze Augusta w Dreźnie. (Epoka Rococo)
W akcie II balet „Saska Porcelana” wyk. primabalerina Irena Soboltówna i Eug. Wojnar w otoczeniu zespołu tancerek.

Reżyser:
Marian Domostłowski

Kierownik choreografii:
Eugeniusz Wojnar

Kapelmistrz:
Paweł Kuczera

Dekoracje:
Jan Hawrytkiewicz

NAJWIĘKSZĄ ZBIORNICĄ OSZCZĘDNOŚCI JEST

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA BYDGOSZCZY

w Bydgoszczy, ulica Jagiellońska nr. 4.

Telefon 20-06 i 20-07

Oszczędza ten

kto kupuje wprost z fabryki

**KRAWATÓW
SZELEK
i CZAPEK**

Stale nowości w wielkim wyborze

„O V I T“ F. OSIENSKI
Fabryka krawatów, szelek i czapek
Bydgoszcz, Marsz. Focha 16

Hurt

Detal

Zal. 1843 r.

Zal. 1843 r.

C. Siebert

właśc. W. Jarinowa

BYDGOSZCZ

ul. Gdańska 1-3

Telefon nr. 12-26

najstarszy magazyn na miejscu

poleca:

Bieliznę damską i męską,
trykotaże, artykuły dziecięce
i towary galanteryjne.

A. MARCINIAK Sp. z o. o.

HURT Bydgoszcz, Długa 6, tel. 13-43 i 28-99 DETAL

Poleca: **Żyrandole elektr. i nowoczesne
oprawy oświetl. własnego wyrobu!**

Odbiorniki radiowe „Elektrit“, „Philips“, „Kosmos“, „Telefunken“ i inne

Artykuły elektryczne i radiowe

Szkło oświetleniowe elektr. i gazowe.

Materiały techniczne.

Czekoladki i wyroby cukiernicze
najsmaczniejsze u **Grey'a**

Firma od 65 lat przodująca w Bydgoszczy.

Jrena Soboltówna i Eugeniusz Wojnar

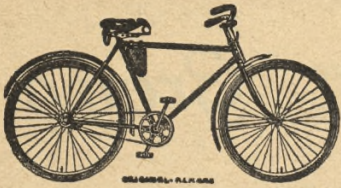
MARIA HIRSZ-LANGEROWA

TEL. 10-96 B Y D G O S Z C Z GDAŃSKA 33

Wykwintna galanteria męska

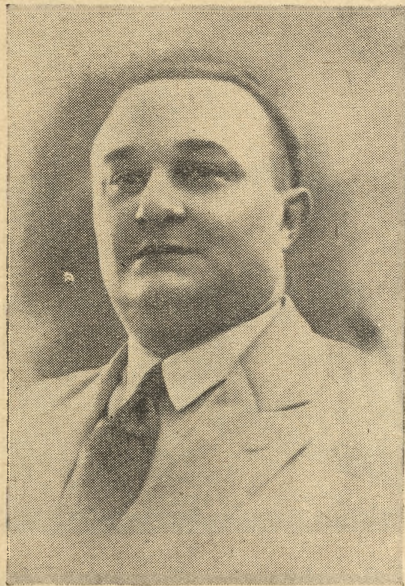
Polecamy również bogato zaopatrzone działy:

Pończochy damskie, rękawiczki, ostatnie modele torebek

ORIGINAL
REKORD

NAJLEPSZY ROWER

Roman Jaglarz

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI

IGNACY KOWALCZYK

Umundurowanie i mody męskie

Wielki wybór materiałów stale na składzie.

Bydgoszcz, Śniadeckich 13, tel. 1844

HOTEL I RESTAURACJA

Gastronomia

właśc. *K. Katorski*

Tel. 3340

Tel. 3841

Jrena Soboltówna i Eugeniusz Wojnar

**Najnowsze modele radiodbiorników na rok 1936-37
oraz ostatnie nowości zyrandoli i lamp nocnych**

po cenach konkurencyjnych poleca:

P. MICHALSKI

ZAKŁAD ELEKTRO — RADIOTECHNICZNY

Telefon 32-07

BYDGOSZCZ

Gdańska 39

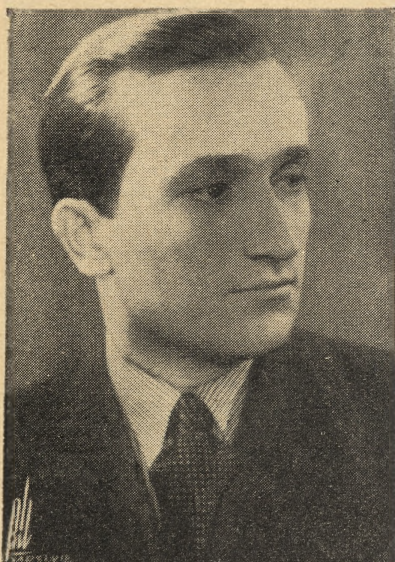
Wykonuje również wszelkiego rodzaju instalacje jak: siły, światła
radia itd., oraz naprawy w zakresie wchodzące.

R. STENZEL

BYDGOSZCZ Gdańska 5
Dworcowa 75

Cukiernia i Kawiarnia

poleca znane z swej jakości wyroby cukiernicze

Zdzisław Nowakowski

ADAM MIKOŁAJSKI

Zakład Krawiecki

Wykwintnej Garderoby damskiej i męskiej
oraz poszycia futer

Obfity wybór materiałów krajowych
i zagranicznych stale na składzie

BYDGOSZCZ, Pomorska 7

Tel. 1444

(w pobliżu Gdańskiej i Dworcowej)

Tel. 1444

Swój do swego po los do Rzannego

Bydgoszcz, Gdańska 25 — Tel. 33-32
Kolektura — Specjalny skład wyrobów tytoniowych.

**BŁAWATY-JEDWABIE
FIRANY**

Czestaw
Borys
PLAC TEATRALNY 4

Tel. 37-08 i 31-34

Cukiernia - Kawiarnia

Café-Club

WŁAŚCICIEL: **FRANCISZEK NIEWIECKI**

Gdańska 22, telefon 23-70

Pierwszorządny lokal towarzyski.

Poleca ciastka i kawę dla najwybredniejszych smakoszy.

Kronika Teatralna.

Uczczenie zasług Nuny Młodziejowskiej-Szczurkiewiczowej w Wilnie.

Starsze społeczeństwo wileńskie uczciło pobyt twórczyni odrodzonego teatru polskiego w Wilnie, p. Nuny Młodziejowskiej-Szczurkiewiczowej, bankietem, na którym jednocześnie podniesiono wielkie zasługi artystki dla teatru polskiego na całych dzisiejszych kresach północno-wschodnich. Uczczenia zasług dokonano także w czasie ostatniej tzw. „Środy literackiej“, urządzanej stale przez sfery literackie i artystyczne Wilna. P. Nuna Młodziejowska-Szczurkiewiczowa i tutaj była powodem wielkiej owacji. Referat o zasługach artystki, uwzględniający historycznie całą jej działalność, jako dyrektorki i aktorki, wygłosił prezes syndykatu dziennikarzy wileńskich, krytyk miejscowy dr Charkiewicz.

Teatr w pociągu.

W Ameryce na linii Nowy Jork—Floryda dołączany jest do pociągów luksusowych wagon-teatr, w którym odbywają się normalne przedstawienia teatralne. Nowość tę mają zamiar wprowadzić u siebie i inne amerykańskie towarzystwa kolejowe.

„Dziady“ w Bułgarii.

Dyrektor Teatru Narodowego w Sofii Borys Jecow przyjeżdża w styczniu do Warszawy; celem nawiązania kontaktu z polskim światem teatralnym. W lutym mają być wystawione w sofijskim teatrze „Dziady“ Mickiewicza w inscenizacji i reżyserii Leona Schillera. Równocześnie ma się odbyć w Sofii wystawa projektów dekoracyjnych polskich malarzy-dekoratorów.

„Halka“ w Berlinie.

Dnia 10 listopada ub. r. odbyła się w Berlinie w „Staatsoper“ przy „Unter den Linden“ premiera „Halki“ Moniuszki. Dyrygował Leo Blech, reżyserował dyr. Strohm; Halkę śpiewała Tiana Lemnitz, Jontka Marcel Wittrisch.

„Nieboska komedia“ w Budapeszcie.

Dnia 11 listopada ub. r. Teatr Narodowy w Budapeszcie wystawił po raz pierwszy na Węgrzech „Nieboską komedię“ Z. Kraszińskiego. Hrabiego Henryka grał Fr. Taray, Pankracego Fr. Kiss. Sztukę inscenizował i wyreżyserował dyr. A. Nemeth, który niedawno gościł w Warszawie.

Zgon Pirandella.

Słynny dramaturg włoski, były dyrektor teatrów w Rzymie, Turynie, Mediolanie — Luigi Pirandello — zmarł na zapalenie płuc dnia 10 grudnia 1936 r. Urodził się 28 czerwca 1876 r. w Girgenti na Sycylii. Rozgłos zdobył powieścią „Cień Macieja Paskala“, która jest jednym z najpiękniejszych włoskich utworów literatury beletrystycznej. Z utworów dramatycznych najgłośniejsze: „Światło Sycylii“, „Sześć postaci scenicznych w poszukiwaniu autora“, „Rozkosze uczciwości“ i „Henryk IV“. Charakterystyczny sposób pisania, jaki był właściwy temu dramaturgowi, nazwano pirandelizmem. W r. 1929 zostaje członkiem królewskiej akademii włoskiej. Pirandello pozostawił w swym dorobku literackim około 400 nowel i 45 utworów dramatycznych. W r. 1934 otrzymał nagrodę literacką Nobla. Napisał kilka trylogii dramatycznych, z których nie wszystkie były dotąd wystawione i to miało być poniekąd jedną z przyczyn depresji psychicznej, jaka go nie opuszczała przez cały ciąg choroby.

Pierwszy telewizyjny teatr w Londynie.

Brzmi to nieprawdopodobnie jak bajka, a przecież jest faktem, że na londyńskiej wystawie radiowej zainstalowano w tzw. olimpijskiej hali pierwszy na świecie teatr telewizyjny i oddano go do publicznego użytku. Wynalazca jest Szkotem i nazywa się inż. John Logie Baird, liczy w tej chwili 48 lat i pracuje dalej nad udoskonaleniem wynalazku twierdząc, że zdoła jeszcze uzyskać odbicia obrazów plastyczne i kolorowe. Stację nadawczą tego teatru zainstalowano w tzw. pałacu aleksandryjskim, budowa jej i urządzenie kosztują ponad sto tysięcy funtów. Stacyj odbiorczych jest w chwili obecnej już siedem i koszt budowy każdej z nich wynosi ponad 100 funtów. Obrazy uzyskiwane w teatrze telewizyjnym mają w tej chwili rozmiary 18×25 cm, są zdumiewająco wyraźne i nie drgające, jak to było np. przy pierwszych filmach. Do tej pory nadawano tylko filmy, koncerty i wykłady, nadawanie całych specjalnych spektakli jest sprawą najbliższej przyszłości, zależną tylko od względów organizacyjnych, a nie techniczno-telewizyjnych. Pierwszymi aktorami, których oglądano w teatrze telewizyjnym, byli: Elżbieta Bergner, Charles Laughton, Jessie Mathews i Jack Buchanan. Wynalazek zapowiada nową epokę nie tylko w radio i kino, ale i w teatrze.

Dijcie wina i miody

H. Makowskiego

z KRUSZWICY

SKŁAD TOWAROWY w BYDGOSZCZY, FARNA nr. 1

Piotr Połński

Dr. PROEBSTEL i Ska

Farbuje

Czyści

Pierze

Pierwszorzędne fachowe wykonanie
Terminowa dostawa

Filie: Bydgoszcz, ul. Dworcowa 2, ul. Gdańska 54

Czyszczenie dywanów

Czyszczenie kilimów i kolder

Lucjan Dytrych

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE
ROMANA ŻUROWSKIEGO

„LESZCZKÓW”⁶⁶

BYDGOSZCZ, ul. Gdańska 20a, tel. 29-19.

Zapraszamy uprzejmie J.W.P. do łask. obejrzenia nowość
sezonu, które są wyrazem wytworności i dobrego smaku.

Samodziały Leszczkowskie są wyrabiane w 100% z najlepszej
wełny Polskiej. — Wykonane w oryginalnych barwach
i wytwornych deseniach — pod kierunkiem artystów. —

Doskonałe na płaszcze, ubrania, kostiumy
zarówno dla Pań, jak i Panów. =====

ŚNIADALNIA

FIRMY

BACON EXPORT GNIEZNO S. A.

w BYDGOSZCZY

przy ulicy Gdańskiej 10 (I-sze piętro)

stosuje zasadę:

- *Taniość*
- *Wykwint*
- *Hygiena*
- *Czystość*
- *Uprzejmość*

Otwarta codziennie od godz. 8 do 22-ej.

„**BAR OKOCIMSKI**“

GDAŃSKA 81, tel. 1841.

Poleca:

Znane ze swej dobroci kuchnie oraz dania „à la fourchette”
specjalność ryby i sałatki włoskie. — Znakomite porcje
barowe po 60 gr oraz kanapki firmowe po 10 groszy.

Trunki krajowe i zagraniczne

NAJWIĘKSZY DOM DELIKATESÓW

BENON JAGŁA

BYDGOSZCZ, PLAC TEATRALNY, TEL. 14-62

Poleca największy wybór.

delikatesów, win i wódek krajowych i zagranicznych.

Drób - dziczyzna.

Pierwszorzędny Zakład Fryzjerski

DLA PAŃ I PANÓW

Trwała i wodna ondulacja

ROMAN FORMANOWSKI

Mostowa 12, tel. 38-56

Wielki wybór kosmetyków i perfumerii

„*Eau de Lavande*“

jest niedościgniona

do nabycia tylko

w DROGERII POD „**ŁABĘDZIEM**“

Bydgoszcz, ulica Gdańska nr. 5.

Telefon 38-29.

Bydgoska Fabryka Środków Spożywczych

Z. J. KOSIŃSKI Sp. z o. o.

Bydgoszcz, Gdańska 143, tel. 21-26 Oddział Jagiellońska 2

poleca budynie, galaretki, leguminy, proszek
do pieczenia, esencje, aromaty i t. d.
najwyższej jakości.

UWAGA: Firma nagrodzona najwyższym odznac. za swoje
fabrykaty na Wystawie Cukierniczo Gastronomicznej w Gdyni.

NAJMODNIEJSZY

NAJWYTWORNIEJSZY

Lokal Rozrywkowy

„**Carioca**”

Bydgoszcz, ulica Pomorska

Codziennie od godz. 21,00 dancing połączony z programem artystycznym,
przy udziale pierwszorzędnych sił. W niedziele i święta od godz. 17,00

„**Five o'clock**”

Bufet zaopatrzony w trunki krajowe i zagraniczne oraz dobrze pielęgnowane wina.

» **LUKULLUS** «

poleca swe

smaczne i odżywcze

czekolady, cukry i kakao.

Filie i reprezentacje w wszystkich większych miastach Polski.

Grajcie

wszyscy w obywatelskiej
kolekturze

KAPTURKIEWICZA

Sp. z o. o.

PLAC TEATRALNY

TELEFON 30-63.

Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. Bydgoszcz, ul. Poznańska 12-14.